

Latvijā ievesto saplākšņu fizikāli mehāniskās īpašības

Straujais celtniecības apjoma kāpums un pieprasījums pēc kvalitatīviem būvniecības materiāliem pēdējos gados ir veicinājis ievērojamu saplākšņu importa pieaugumu Latvijā. A/s «Latvijas Finieris», kas ir lielākā bērza saplākšņu ražotne pasaulē, izgatavo ļoti augstas kvalitātes produktus, kurus labprāt iepērk daudzas ārvalstis. Tāpēc dažkārt pašmāju tirgū ir vērojams šīs produkcijas deficīts, jo Latvijā celtnieki lielāko daļu pieprasa dažāda izmēra un nelielu daudzumu saplākšņu.

tika realizēti 30 487 m³ materiāla, kas uz vienu Latvijas iedzīvotāju veido tikai 0,013 m³ saplākšņa. Tas neapšaubāmi ir zems rādītājs.

Apsēkojot Latvijas lielākās tirdzniecības vietas, jāsecina, ka būvnieki par labu un kvalitatīvu ir atzinuši vietējos ražojumus un labprāt tos iegādātos, taču to izdarīt reizēm nav iespējams.

Saplākšņu īpašības

Lai novērtētu ievesto saplākšņu kvalitāti, Latvijas Lauksaimniecības Universitātes (LLU) Kokapstrādes katedrā un institūtā tika veiktas plašas materiālu pārbaudes. Tam izvēlējamies piedāvājumu Latvijas tirgū no Krievijas, Baltkrievijas, Ķīnas un Čīles, kā arī «Latvijas Finiera» produkciju.

Saplākšņu pārbaudei izvēlējamies šādas standarta metodes:

- mitruma noteikšana – EN 322;
- stingrības robeža un elastības modulis statistiskajā liecē – EN 310;
- saplākšņa līmējuma kvalitātes pārbaude – EN 314;
- bīdes stingrības pārbaude – BS 1203;
- formaldehīda izdalīšanās pēc gāzu analīzes metodes – EN 717-2.

Saplākšņu loksnes tika iegādātas dažādās Latvijas mazumtirdzniecības vietās. LLU Kokapstrādes katedrā katrai iegādātajai loksnei izveidoja piegriezuma karti, lai paraugus pārbaudēm varētu iegūt no dažādām tās daļām. Vispirms tie tika marķēti, lai rastu iespēju analizēt pārbaudes rezultātus, kas dotu priekšstatu par visu plāksni kopumā. Šādus paraugus sagatavojām lielākā skaitā, lai vizuāli varētu sekot pārbaudes procesa gaitai un vērtēt rezultātus, atlasot paraugus, kas ir bez defektiem un citiem vājinājumiem.

Lai izlīdzinātu izzāgēto paraugu mitrumu, tos kondicionējam, jo saplākšņi ar atšķirīgu mitruma saturu var uzrādīt dažādus stiprības

taču pēdējo trīs gadu laikā situācija ir mainījusies. Piegāžu apjoms no Ķīnas ir palielinājies 15 reizi un 2006. gadā tas sasniedza 6200 m³ saplākšņu gadā. Šo materiālu konkurētspēju, kā jau tika minēts iepriekš, nosaka to zemā cena.

Salīdzinot Zemkopības ministrijas Meža departamenta datus par saplākšņu eksportu, importu 2006. gadā un a/s «Latvijas Finieris» informāciju par ražošanas apjomiem šajā gadā, var iegūt priekšstatu par Latvijā realizēto saplākšņu apjomu (skat. 1. tab.).

A/s «Latvijas Finieris» 2006. gadā saražoja 210 087 m³ saplākšņa un eksportēja 204 700 m³. Tātad vietējā tirgū šis uzņēmums realizēja 5 387 m³, bet kopumā valstī šajā gadā

Teksts: Valdis Seipuls, Voldemārs Skrupskis,
LLU Kokapstrādes katedra
Foto: www.poplitewood.com

Imports palielinās

Būvniecības procesā iespējams izmantot arī zemākas kvalitātes materiālus, kurus, piemēram, piedāvā Ķīna. Šo saplākšņu cenas ir zemākas. Tas izskaidrojams ar lēta darbaspēka izmantošanu un lētām izejvielām. Lielākus saplākšņu apjomus Latvijai piegādā Krievija. Pēdējos gados no šīs valsts importēto saplākšņu apjomi ir palielinājušies četras reizes un 2006. gadā sasniedza 12 600 m³. Otro vietu šī būvmateriāla importā ieņem Ķīna. Līdz 2003. gadam uz Latviju tā importēja nelielu daudzumu saplākšņu,